HUMANITATE DIGITALAK, GENEROA ETA ARTEA

JARDUNALDIA

ANTOLATZAILEAK

EM ARTIST AK

ueu

EUSKAL WIKILARIEN KULTURA ELKARTEA

ERRENTERIA UDALA

KULTURA kreaktiboa

EGITARAUA

10:00-10:15 SARRERA

1. ATALA: EZAGUTZA LIBRE BERDINZALEA: ARTISTA ETA GIZARTEAREN GILTZARRI

- MARISA BARRENA - WIKIEMAKUMEOK
- MARINA ARRANZ ETA MAITE LUENGO - EMARTISTAK
- NEREA DE DIEGO - TOPATEGIA

11:45-12:15 ATSEDENA

2. ATALA: ARTISTEKIN TEKNOLOGIA ETA SORKUNTZARI BURUZ SOLASEAN

- JUGATX ASTORKIA
- ONINTZA ETXEBESTE LIRAS
- OIHANE IRAGUEN

13:45-14:00 ITXIERA ETA AGURRA

1. ATALA:

EZAGUTZA LIBRE BERDINZALEA: ARTISTA ETA GIZARTEAREN GILTZARRI

WIKIPEDIAKO GENERO ARRAKALA MURRIZTEN

MARISA BARRENA LARRUZEA

Wikiemakumeok sareko wikilaria

Euskal Wikilari Elkarteko kidea

EUSKAL
WIKILARIEN
KULTURA ELKARTEA

ARTEAREN HISTORIA PAREKIDEAREN ERRONKA: EUSKAL WIKIPEDIA ETA EMARTISTAK 2000-2020 PROIEKTUA MINTZAGAI

MARINA ARRANZ ETA MAITE LUENGO

Emartistak ekimeneko kideak

ueu

EM ARTIST AK

EUSKAL WIKILARIEN KULTURA ELKARTEA

Artearen histori<u>en</u> diskurtso eraketak

Tradizio baztertzailea

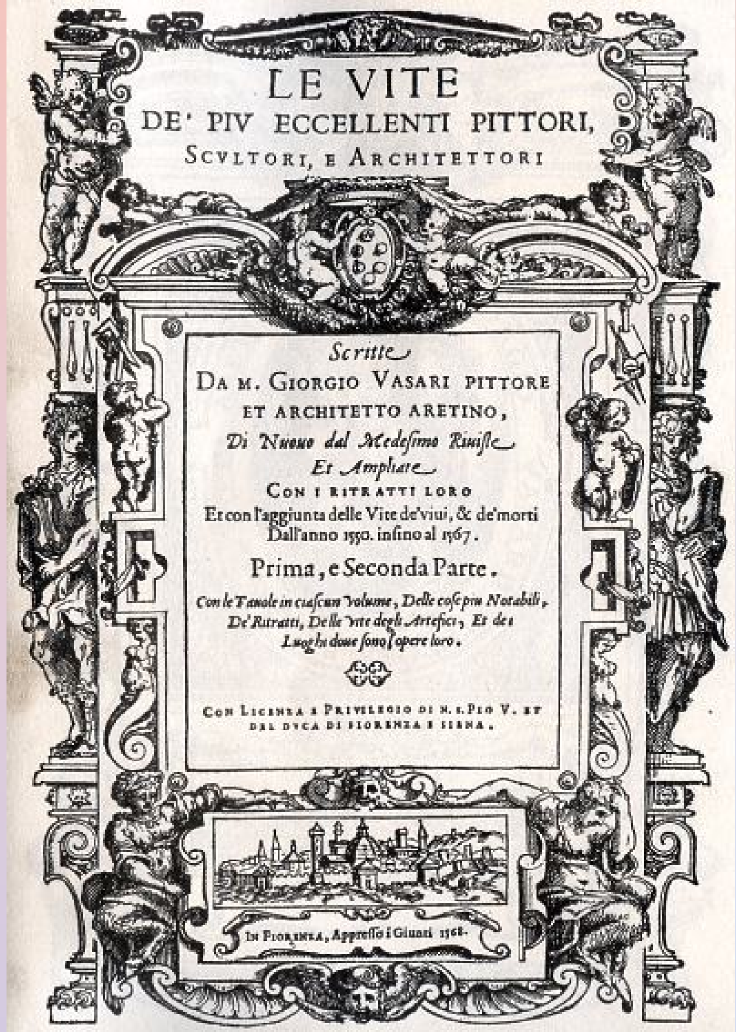
LE VITE
DE' PIV ECCELLENTI PITTORI,
SCVLTORI, E ARCHITETTORI
Scritte
DA M. GIORGIO VASARI PITTORE
ET ARCHITETTO ARETINO,
Di Nuouo dal Medesimo Riuiste
Et Ampliate
CON I RITRATTI LORO
Et con l'aggiunta delle Vite de'viui, & de'morti
Dall'anno 1550. insino al 1567.
Prima, e Seconda Parte.
Con le Tauole in ciascun volume, Delle cose piu Notabili,
De' Ritratti, Delle vite degli Artefici, Et dei
Luoghi doue sono l'opere loro.
CON LICENZA E PRIVILEGIO DI N. S. PIO V. ET
DEL DVCA DI FIORENZA E SIENA.
IN FIORENZA, Appresso i Giunti 1568.

Giorgio Vasari, *Le vite de' più eccellenti pittori, scultori, e architettori,* 1550.

Ernst Gombrich,
The Story of Arti, 1950.

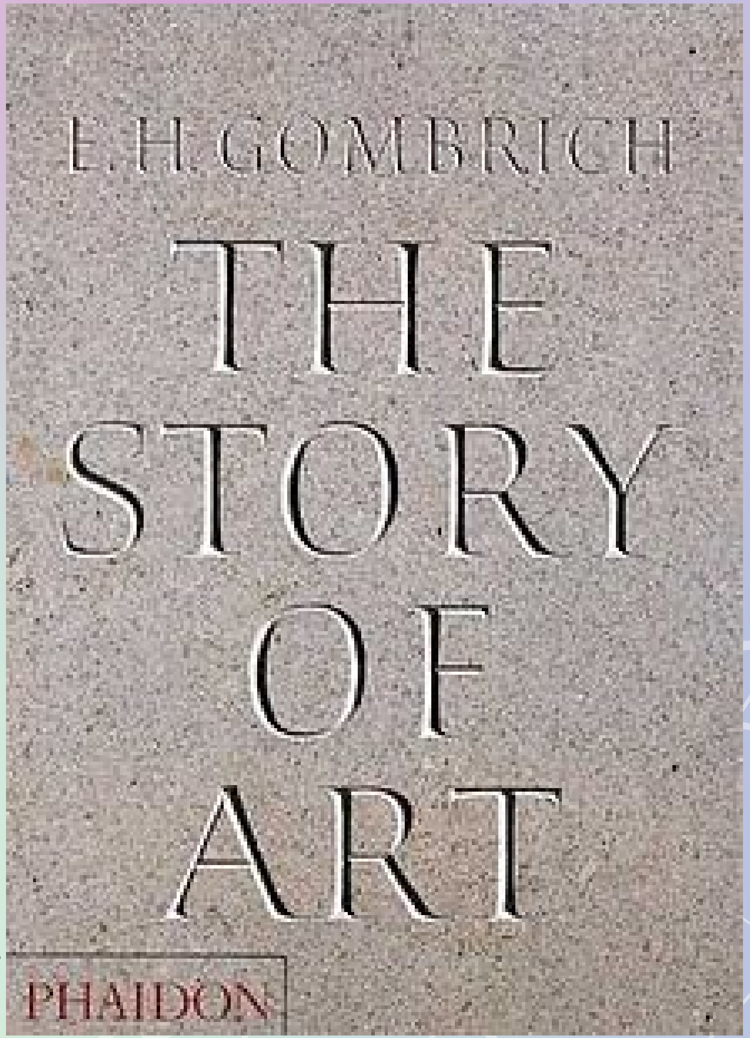

Ikuspegi feministaren txertaketa

Linda Nochlin, 1971.

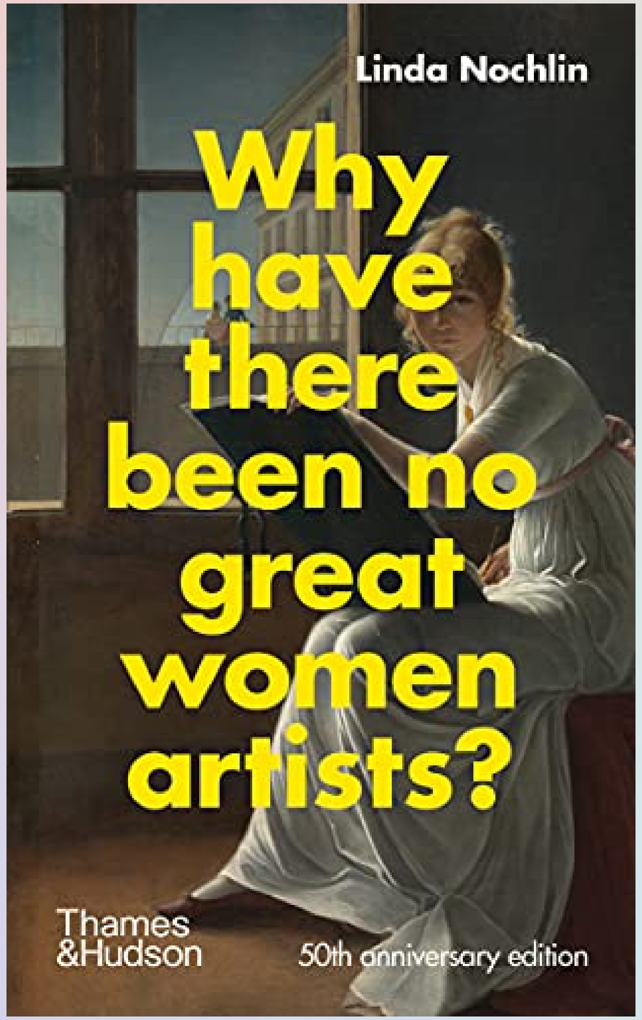

Ane Lekuona Mariskal

Arteak euskal identitate *bati* forma eman zionean. Kultur politikak, artearen historia eta generoa

Ane Lekuona Mariscal
UPV/EHUko Artearen eta Musikaren Historia Saileko doktoregaia

Aldiri. Arkitektura eta abar

ARTIKULU ZIENTIFIKOA

Aldiri, 2019, II, 38, 10-13, ISSN 1889-7185

Euskal imajinario artistikoa genero-ikuspegi batetik. 1966-2016

Erakusketak eta gizarteratzea

Garazi Ansa,
Ikergazte kongresuko komunikazioa, 2021.

Haizea Barcenilla,
Jakin, 198, 2013.

ueu
udako euskal unibertsitatea

IKER GAZTE
NAZIOARTEKO IKERKETA EUSKARAZ

(85) Gorputza eta artxiboak. Erakusketen instalazioetarako proposamen berri bat

Ansa, G.

UPV/EHU

garazi.ansa@gmail.com

Laburpena

Azken hamarkadetan hainbat saiakera egin dira posizionamendu feministetatik ofizialtzat jotako narrazio hegemoniko patriarkalak zalantzan ipintzeko asmoarekin. Hauen artean azpimarragarriak direla komisariotzatik artxiboaren modus operandia erakusketa metodo gisara erabili dutenak. Nire asmoa, proposamen mota honen atzean daude helburuen eraginkortasuna lortu ahal izateko gorputzaren presentziak duen garrantzia azpimarratzea izan da, eta berau aplikatzeko metodo berri baten proposamena egitea Bracha L. Ettingerren teoria matrizialean oinarrituta.

ARTEA
HAIZEA BARCENILLA

Eileen Gray: Paris 1907-2013

Formulek ez dute ezer balio, bizitzak guztia. Eta bizitza burua eta bihotza da aldi berean.

Aurtengo udaberrian Parisko Pompidou zentroak Eileen Gray diseinatzaile eta arkitektoari erakusketa bat dedikatu zion. Mostra garrantzitsua izan zen, azken urteetan zirkulu akademikoetan Grayk arreta handia jaso badu ere, publiko zabalaren aurrean oraindik ezezaguna baitzen. Lehen aldiz

Wikipedia
Plaza berria, aukera berria

Genero (des)parekotasuna Wikipedian

ADIERAZGARRITASUN IRIZPIDEREN PROBLEMATIKA

1) pertsona figura garrantzitsua da edo sarritan aipatua izan da;

2) pertsona ezaguna da kontzeptu, teoria edo teknika berria sortu edo aurkitu izanagatik;

3) pertsona ezaguna da bakarkako edo taldeko lan esanguratsua sortu eta gerora liburu, filme, artikulu edo bestelako lan baten mintzagaia izan delako;

4) pertsonak sortutako lana
  a) monumentu esaguratsu,
  b) erakusketa ezagun,
  c) arreta kritikoaren iturri edo
  d) zenbait galeria zein museo famatuen behin betiko kolekzioan erakutsia izan da

ERASO BIRTUALAK ETA ESPERIENTZIA EMOZIONALA

EDITOREEN GARRANTZIA

Artisten sailkapena diziplinaka

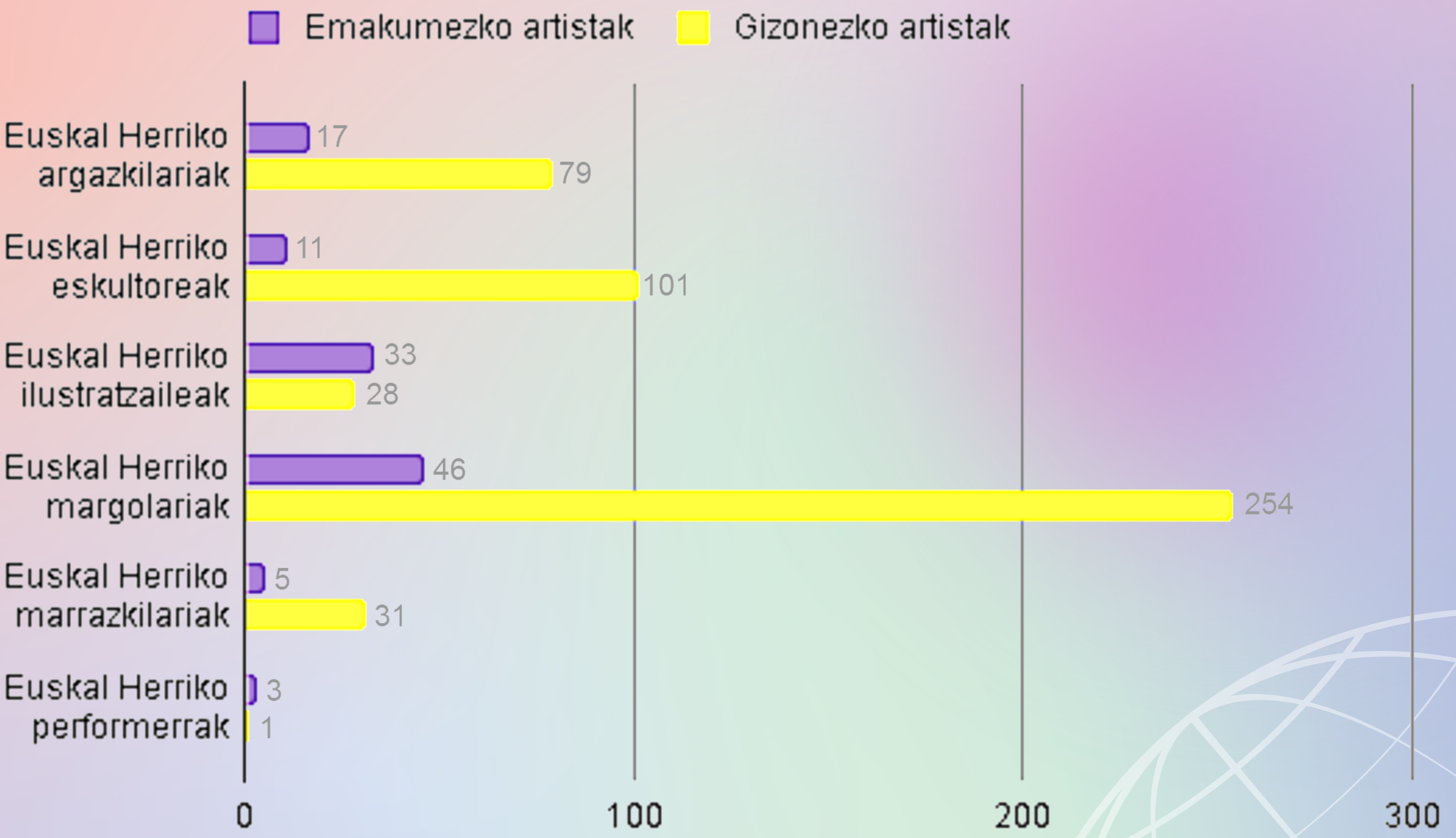

Euskal Herriko artistak kategoria eta zerrendetako emakume eta gizon sortzaileen kopuruak diziplinaka (2021eko otsailean lortutako datuak).

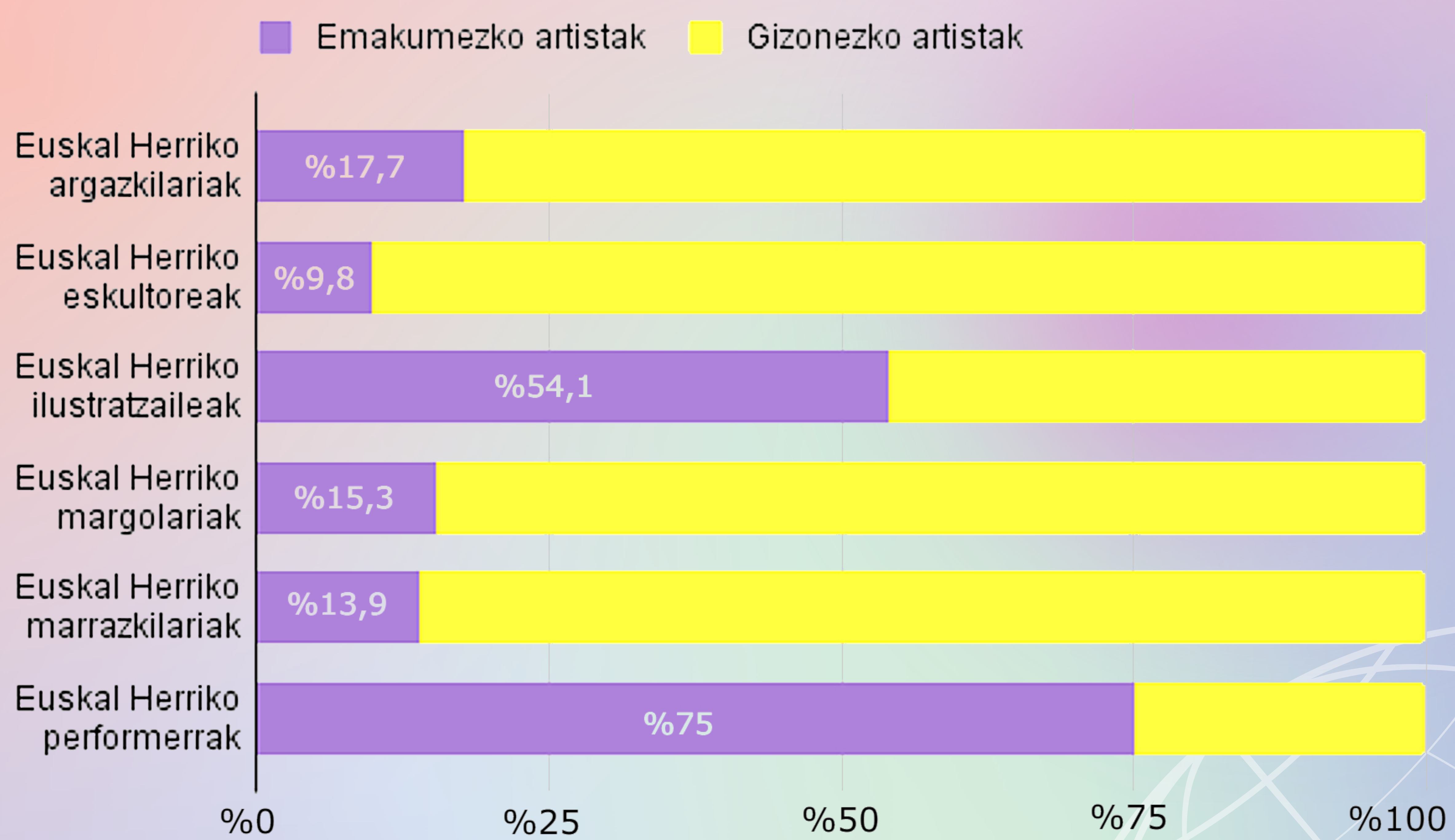

Euskal Herriko artistak kategoria eta zerrendetako emakume eta gizon sortzaileen ehunekoak diziplinaka (2021eko otsailean lortutako datuak).

Wikipediako biografien azterketa

BIOGRAFIAK IDAZTEKO JARRAITU BEHARREKO IRIZPIDEAK

1) Ikuspegi neutrala

2) Egiaztagarritasuna

3) Ikerketa original eza

Wikipedia

Entziklopedia, ez lehen mailako iturria

Iturrietako informazioa bildu eta transmititu

Objetibotasuna ?

Itziar Okariz

文A 4 hizkuntza

Itziar Okariz (Donostia, 1965eko apirilaren 21a) artista Gipuzkoarra da eta 1997. urtetik New York hirian bizi da. Eskultore gisa definitzen du bere burua, nahiz eta bere lana batik bat performancetan eta ekintzetan oinarritzen den.[1] Bestalde, testua irudia eta ahotsa erabiliz, gorputza irudikatzeko politikei eta espazioaren ekoizpenari loturiko alderdiak lantzen ditu, arkitekturaren nahiz hirigintzaren formei beste esanahi bat emanez.[2]

Eduki-taula [ezkutatu]

1 Biografia
- 1.1 Jaiotza eta ikasketak
- 1.2 Bekak eta sariak
- 1.3 Ibilbide artistiko laburra
- 1.4 Erakusketak eta agerpenak

2 Lanak eta bilakaera artistikoa

3 Proiektuak eta Instalazioak[6][7]
- 3.1 Rambo eta ni (1990)
- 3.2 Variations sur le même t'aime (1991)
- 3.3 Body Building (1992)
- 3.4 9cmtik 4,50cmra bitarteko giza ile josketa azalaren gainean (1993)
- 3.5 "Red Light" eta "Martaren estudioan saltoka" (1994-1995)
- 3.6 The Art of Falling Apart es de (1996)
- 3.7 Euliekin ekintzak (1997)

4 Ulermen prozesua[1]

5 Hizkuntza eta hizkuntzaren materialtasuna[1]

6 Feminismoa bere artearen barruan

7 Lan pedagogikoak

8 Erreferentziak

9 Kanpo estekak

Itziar Okariz

Bizitza	
Jaiotza	Donostia, 1965eko apirilaren 21a (58 urte)
Herrialdea	Gipuzkoa, Euskal Herria
Hezkuntza	
Hezketa	Euskal Herriko Unibertsitatea
Hizkuntzak	euskara gaztelania
Jarduerak	
Jarduerak	artista, artista bisuala, performancelaria, argazkilaria eta zinemalaria
Parte-hartzailea	[erakutsi]

Biografia [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Jaiotza eta ikasketak [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Ana Laura Alaez

2 hizkuntza

Ana Laura Alaez	
Bizitza	
Jaiotza	Bilbo, 1964 (56/57 urte)
Herrialdea	Bizkaia, Euskal Herria
Hezkuntza	
Hizkuntzak	gaztelania
Jarduerak	
Jarduerak	eskultorea eta artista bisuala

Ana Laura Alaez (Bilbo, 1964) bizkaitar eskultore bat da. Arte Ederretan lizentziatu zen EHUn. Nahiz eta Margolaritza ikasketak egin, eskultura lantzen hasi zen 1989an. Bere lanek estetika erradikala dute, erabiltzen dituen materialengatik, batez ere. Bere obra gehientsuenak Donostiako Artelekun erakutsi izan baditu ere, 1991n New Yorkeko galeria alternatibo batean agertu zituen bere lanak. Ordutik hona, nazioartean ere sona lortu du Alaezek. Bere azken lanetako bat Espainiako Bi Urtekoan aurkeztu zuen: *Milurteko berriko artistarentzat estudio mugikor baten eredua.*

Erreferentziak [aldatu | aldatu iturburu kodea]

- Artikulu honen edukiaren zati bat *Lur hiztegi entziklopediko*tik edo *Lur entziklopedia tematiko*tik txertatu zen 2011/12/27 egunean. Egile-eskubideen jabeak, Eusko Jaurlaritzak, hiztegi horiek CC-BY 3.0 lizentziarekin argitaratu ditu, Open Data Euskadi webgunean.

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q11905429 · **Identifikadoreak** · WorldCat · VIAF: 9805530 · ISNI: 0000 0000 7824 353X · BNE: XX1379086 · BNF: 13335339s (data) · GND: 132691329 · LCCN: nr2006005547 · SUDOC: 075968843 · ULAN: 500290564 · UB: a1069854 · **Hiztegiak eta entziklopediak** · Auñamendi: 18913 · **Bilduma digitalak** · MNCARS: url

Kategoriak: 1964ko jaiotzak | Gizabanako biziak | Bizkaiko eskultoreak | Emakume artistak | Bilbotarrak

Artelanak eta irudiak biografien baitan

WIKIMEDIA
COMMONS

Itziar Okarizen biografia Wikipedian, Proiektuak eta Instalazioak atala

Proiektuak eta Instalazioak[6][7] [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Rambo eta ni (1990) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Zeharo muskulaturik zegoen Ramboren irudi batekin egin zuen. Ramboren aurpegia berearengandik aldatu zuen eta gero karrozeriko pinturarekin pintatu zuen. Bigarren irudi-collageak Orkaizen irudi bat zen, bigote faltsu bat jarri eta Stalloneren posea imitatzen zuelarik. Egun, oraindik, interesa pizten diote lan hauek, modu batera edo bestera, geroago generoaren eta sexuaren performancearekiko interesa modu zabalagoan burutu zituela erakusten duelako.

Variations sur le même t'aime (1991) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Ilea zerora moztu zuen mapamundi bat marraztuz bere buruan. Okarizen nahia, bere gorputza alteratzeari esker sor zezakeen irudi bat sortzea zen.

Body Building (1992) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Bizar faltsu bat egin zuen, belarriaren atzekaldetik barail-hezurreraino zihoan protesi batek eusten zuena. Inungo momentuan ez nuen bilatzen errealista izatea; bizar objektu bat izatea baizik, faraoien tankeran, botere ikur gisa. Giza hile eta poliuretanoz eginko objektu "hezurdun" bat zen, sortzen zuen beldurrarekin harremana zuena. Baita fragmentatutako gorputzarekin, zein mutilazioarekin; bestetik birjabekidetasunarekin, iraungikorra bait zen. Honez gain, bularreko ilea simulatzen zuen beste protesi bat egin zuen, berriz ere plastikoa eta giza ilea erabiliz.

9cmtik 4,50cmra bitarteko giza ile josketa azalaren gainean (1993) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Bi giza ile lerro josi zituen esku baten azalera. Okarizek, superfizialki bada ere, ebakuntza orratz baten laguntzaz hatz erakusletik lodirainoko bi ile lerro josi zituen, esku ilaje gisa; Okarizek adierazi zuenez prozesu minezkorra izateaz gain jolas gisa hartu zuen, ume jokoetatik ateratako jolas bat baizen. Azalaren ezaugarri morbosoak erakartzen ziola azaltzen du; gorpuak. Gorputza manipulatu edo min emateaz gain, objeto hilezkor gisa ikusteak erakartzen zuen, doilora den hori sormenezko espazio gisa ikusteak.

"Red Light" eta "Martaren estudioan saltoka" (1994-1995) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Artelekun egin zituen, bere adiskide Martaren estudioan, iada Okarizen estudioa izatera pasa zen unean. Martak oraindik bertan zituen bere piezak, eta Okarizek ez zituen kendu nahi izan. Biziki gogoko zuen bertan utzitako objektu bat: Bi makilek pankarta gisa eutsiz, Popovaren irudia zuen kamiseta bat. Obra berberak modu eta une berdinean presentatuak izatea interesatzen zitzaion Itziar Okarizi; ikur erreferente eta akzio-espazio objetiboen elementu erreal gisa. Artelanak **salto** egin eta argazkiak ateratzean zetzan, beti ere saltoa femeninoaren alderantzizkotzat joanik eta gesto korporal mekaniko gisa erabiliz; humorerik falta ez zitzaion gesturen bat.

Aldi berean, **Res Light** grabatu zuen. Bideoan, gorputz batek jantzita duen loredun alkandora baten enkuadrearen zati bat azaltzen da, bideoari izena ematen dion "Siouxie and the Banshees" abestia dantzatzen duelarik. Pantailan alkandoraren lorak ikusten dira, mugimendua zukeen pintura bat balitz bezala; momenturen batean buru bat sartzen da, zigarrotxo bat,... ia narraziorik gabeko irudi abstrakto bat litzateke. Bideoa narrazioaren ertzetan koka daiteke. Ondoren gorputz eta azal guztia hartzen zuen replika baten moldea eraiki zuen. Akzio batean pentsatu zuen, gesto sinmple batean, kamera fotografikoaren etengailua zapaltzen zuen bitartean azal hura jantzi eta erantziko balu bezala, uneoro dena bideoan grabatzen ari zen bitartean. Halaxe lortu zituen, azala jarri eta kendu ahalko zen jantzi baten tankera hartzea lortu zuten argazkiak.

Okarizek dioenez, jantzi hori jantzita zuen edonork, titiak, eskuak eta sexu femeninoa izango lituzke. Lan honek gorpua fragmentazio korporalaren produktu gisa ikustea erreflejatuko luke. Azala behin gorputzetik banaduta dagoenean, bere edukia entitate animatu bat izatetik hondakin manipulatu bat izatera pasako litzateke. 1995.urtean garatutako lan honen emaitza, monitore batez beste ikus zitekeen material bideografikoaren parte izatea iritsi zen, ezagutzen ditugun memoria fiktizioen eta argazkilaritzak kontatzeko duen ahalmena dela eta.

The Art of Falling Apart es de (1996) [aldatu | aldatu iturburu kodea]

Euren buruaren irudia duten euskal emakume artistak

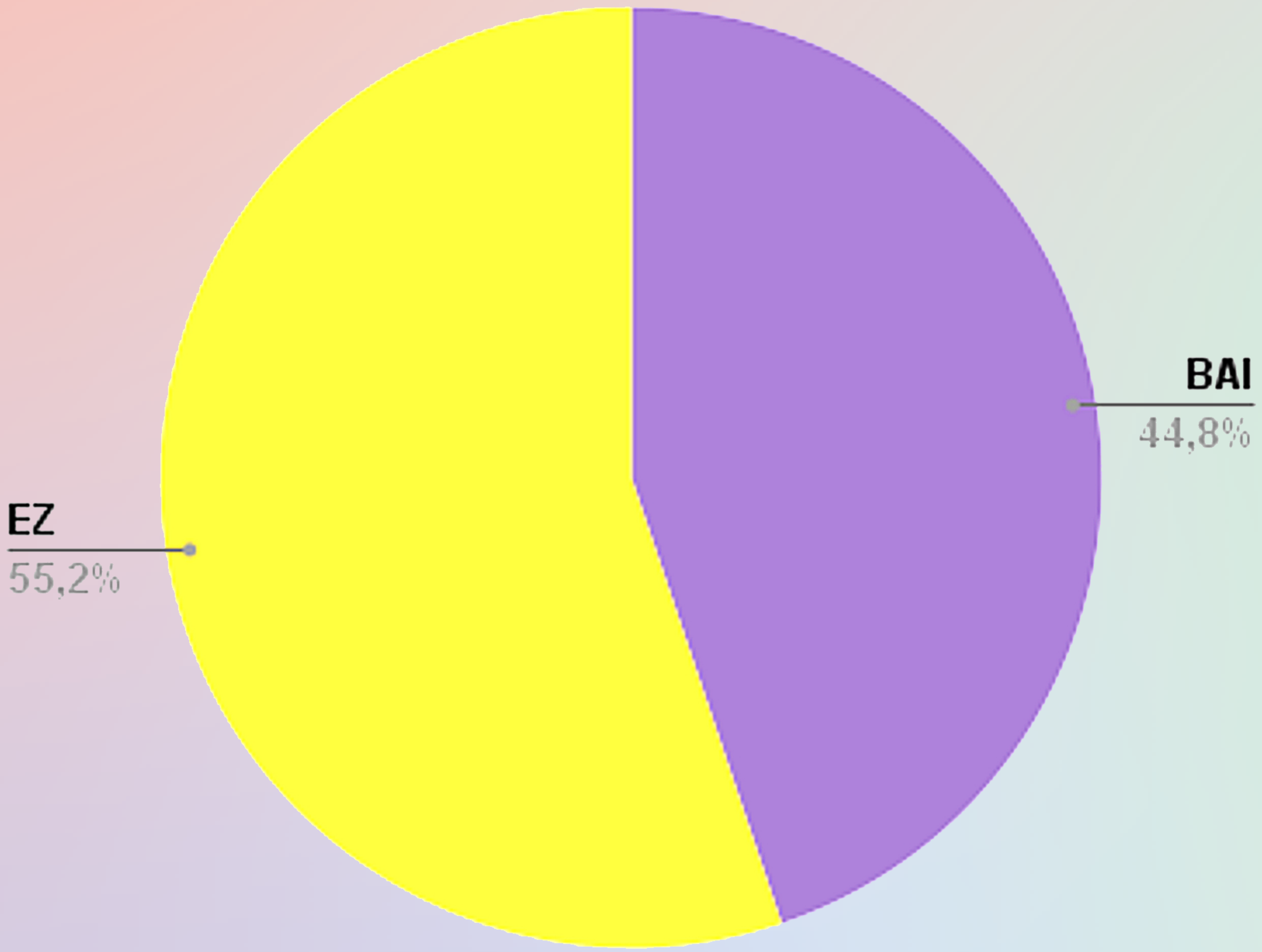

Artelanen irudiak dituzten euskal emakume artistak

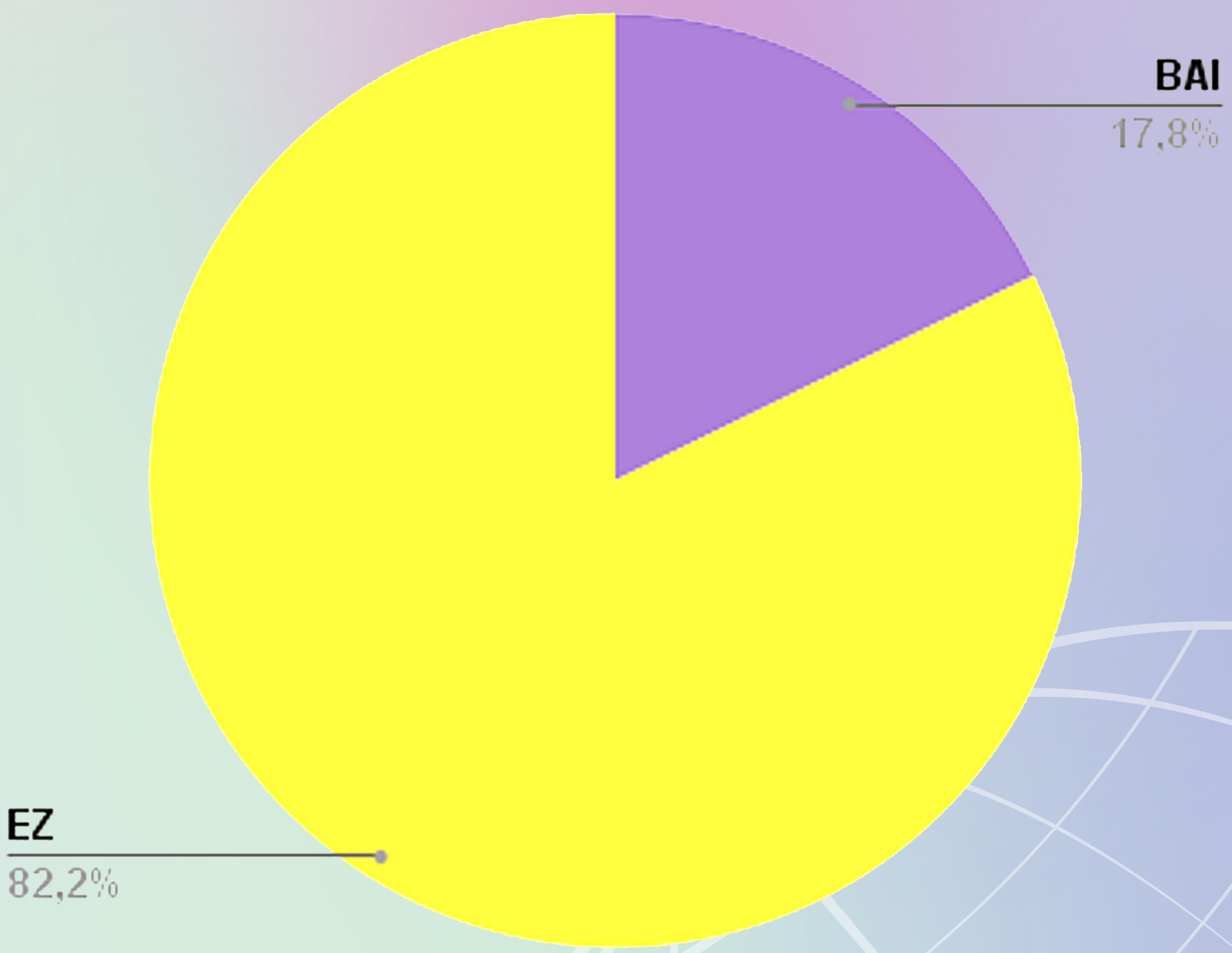

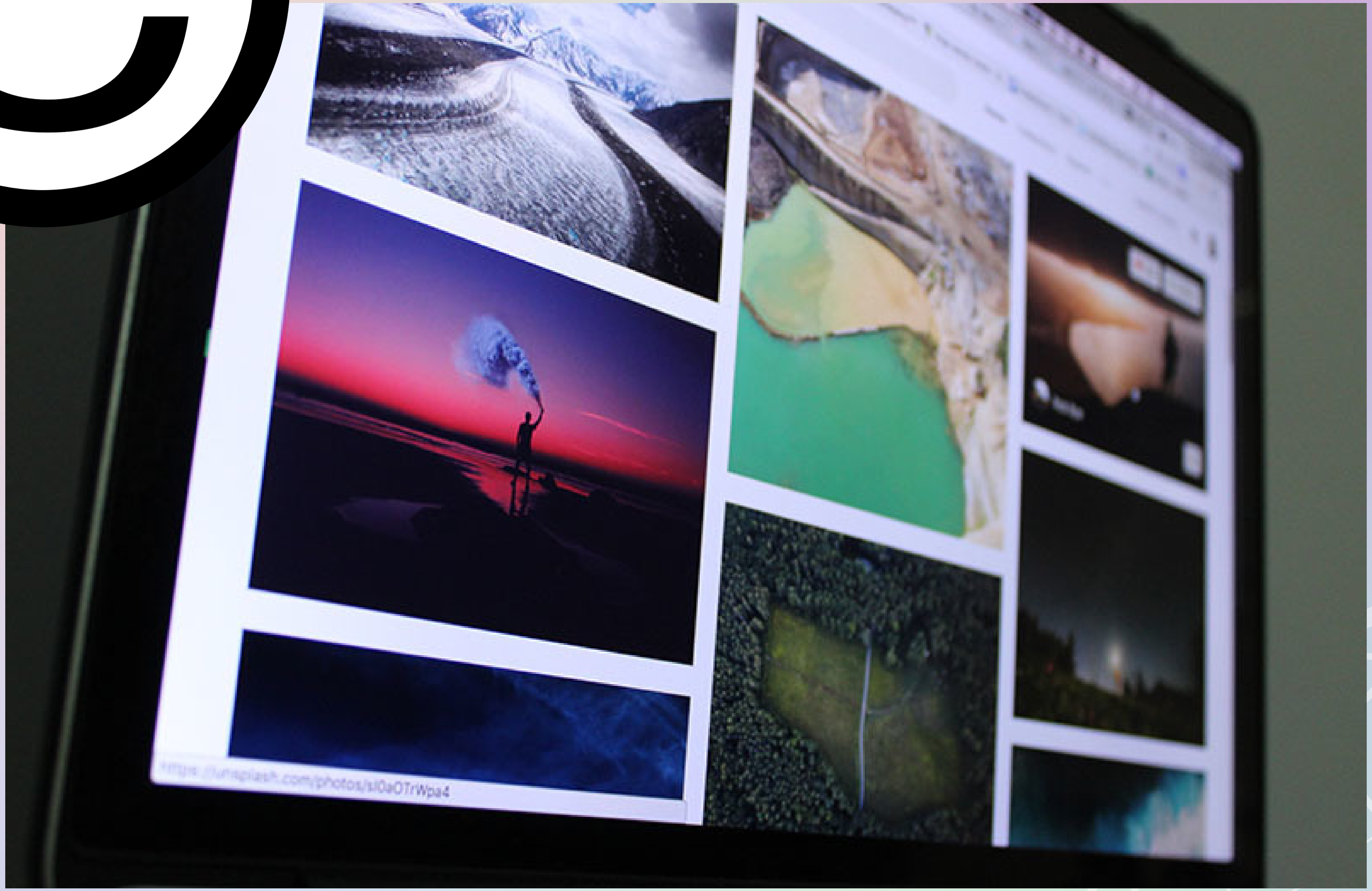

WIKIPEDIA

Entziklopedia askea

CC BY SA

Eulalia Abaitua (1890 inguru)

Anabel Quincoces, Argiaren basoa (2009, Gasteiz)

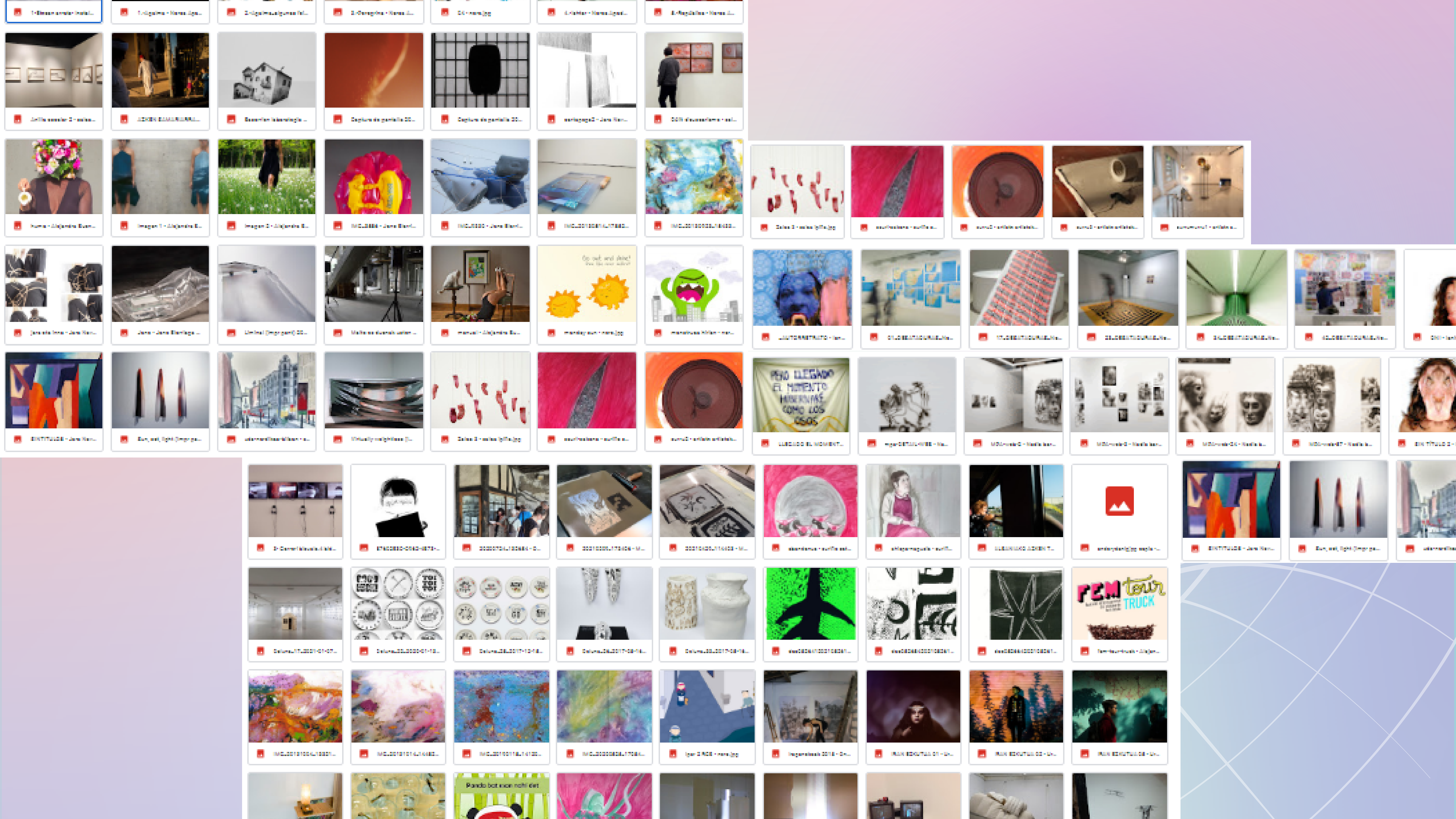
FEM tour TRUCK

Nadia Barkate

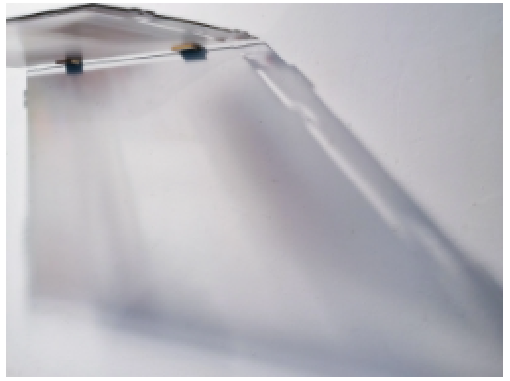

Jugatx Astorkia

Maider Garayo

Jone Elorriaga Soto

Alejandra Bueno

Onintza Etxebeste Liras

Nerea Lekuona

Nerea Apodaka

Aintzane Martínez de Luna

Nere Gabantxo

Jara Navarlaz

Maitane Azurmendi

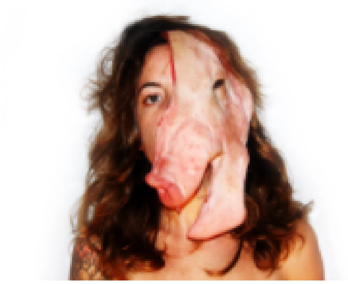

Ianire Sagasti

Zuriñe Soto

Ura Iturralde Larrañaga

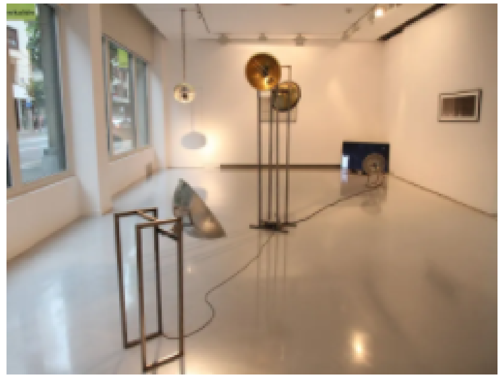

Oihane Iraguen

Zaloa Ipiña

Leire Markinez Calvo

ARTEAREN HISTORIA DIGITAL PAREKIDERANTZ: EUSKAL EMAKUME ARTISTAK WIKIPEDIAN

bazkide egin zaitez

Deialdiak

Humanitate digitalen inguruko euskarazko ikerketa sustatzeko deialdia 2021

Udako Euskal Unibertsitateak (UEU), Euskal Wikipediako Kultur Elkartearen (EWKE) laguntzarekin, humanitate digitalen inguruko euskarazko ikerketa sustatzeko eta euskarazko datu libreen sorkuntza, elkartrukea eta zabalpena bultzatzeko asmoz honako ikerketa-deia egiten du.

Dokumentuen digitalizazio masiboarekin, sare sozialen eztandarrekin eta hizkuntz teknologien hedapenarekin arloen arteko lankidetza abiadura biziz garatzen ari da. Esparru bien artean eremu berriak ere ireki dira ikerketari eta berrikuntzari begira. 2019ko ekainean UEUk antolatu zuen "***Humanitate digitalak: aukerak, erakundeen rol berriak eta elkarlana***" jardunaldia izan zen deialdi hau antolatzeko motibazioa. Bertan giza- eta gizarte-zientziak ikertzeko hainbat bide berri proposatu ziren, horietako asko gainera, Wikipedia edota Wikidatarekin lotuta daude. Bi plataforma horietan humanitatetei buruz datu andana (big data) lizentzia libreekin jaso edota modu grafikoan erakutsi baitaitezke. **Jardunaldiko aurkezpenen bideoak** lagungarri izan daitezke lantzeko bide berriak aurkitzeko. 2020ko deialdiaren irabazleak honokoak izan ziren:

- **Emartistak 2000-2020** proiektuak Wikimedian euskal artisten biografien genero disparekotasuna murrizteko pausoak ematea du helburu.
- TxikiHezi: Unibertsitateko irakaslegaiak Lehen Hezkuntzako ikasleak matematika arloan (Txikipedia) Humanitate Digitalen bidez trebatzeko proposamen baten diseinua eta balidazioa.

NAFARROAKO AGENTE ARTISTIKOEN MAPEOA: TOPATEGIA

NEREA DE DIEGO
Uharte Zentroko ko-zuzendaria
Topategia sareko sustatzailea

Huarte
ARTE GARAIKIDEKO ZENTROA
CENTRO DE ARTE CONTEMPORÁNEO

HUMANITATE DIGITALAK, GENEROA ETA ARTEA

JARDUNALDIA

ANTOLATZAILEAK

EM ARTIST AK

ueu

EUSKAL WIKILARIEN KULTURA ELKARTEA

ERRENTERIA UDALA

KULTURA kreaktiboa

2. ATALA:
ARTISTEKIN TEKNOLOGIA ETA SORKUNTZARI BURUZ SOLASEAN

ARGIAREN MATERIALIZAZIOA ARGAZKI EREMU HEDATUAN

JUGATX ASTORKIA
Artista eta Arte Garaikidean doktoragaia

AZTARNA ERAGILEAK

ONINTZA ETXEBESTE LIRAS

Artista, ikertzailea eta unibertsitate irakaslea

HOTS BAT GORPUZTU

OIHANE IRAGUEN
Artista, ikertzailea eta unibertsitate irakaslea

HUMANITATE DIGITALAK, GENEROA ETA ARTEA

JARDUNALDIA

ANTOLATZAILEAK

EM ARTIST AK

ueu

EUSKAL WIKILARIEN KULTURA ELKARTEA

ERRENTERIA UDALA

KULTURA kreaktiboa

ESKERRIK ASKO!

emartistak@gmail.com